

- ŠLAUS 2006 M. Šlaus, Bioarheologija, Zagreb 2006.
 ŠLAUS 2003 M. Šlaus, Anthropological Analysis of Human Skeletal Remains from the Hallstat Period Vinkovci Nama, Opusc. Archaeol. 27, 2003, 257 – 267.
 UBERLAKER 1999 D. H. Ubelaker, Human Skeletal Remains: Excavation, Analysis, Interpretation, 1999
 VELJANOVSKA 1990 F. Veljanovska, Srednjovjekovni skeleti sa zapadne nekropole Salone, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, Split 1990, 233 – 255.
 ZEČEVIĆ 2004 D. Zečević i suradnici, Sudska medicina i deontologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2004.
 ZUPANIĆ – SLAVEC 2004 Z. Zupanić – Slavec, New Method in Identifying Family Related Skulls, Springer Wien New York, 2004.

SAŽETAK

NADIN – NEKROPOLA NA RAVNOM

Ivana ANTERIĆ, Željana BAŠIĆ, Ela ŠKORIĆ, Šimun ANĐELINOVIĆ

Autori u ovom radu pokušavaju rasvijetliti kvalitetu i uvjete života, kao i opću demografsku strukturu stanovništva željeznog doba u Nadinu. Prilikom istraživanja 2005. godine u Nadinu istražena je cela 1 s 18 grobova, od kojih su samo neki sačuvani in situ. Nakon antropološke analize utvrđeno je da je minimalan broj sahranjenih osoba 45, od kojih 5 žena, 9 muškaraca, 22 djece te 9 odraslih osoba, kojima se zbog iznimne fragmentiranosti nije mogao odrediti spol. U ovoj celi prevladava obred pokapanja, a zastupljeno je i spaljivanje: naime, u šest grobova pronađene su kosti spaljenih pokojnika. Prosječna doživljena dob za muškarce iznosi 36,7 godina, a za žene 46 godina. Za 11 djece bilo je moguće odrediti prosječnu doživljenu dob u trenutku smrti koja je iznosila 8,5 godina.

Usprkos većim postmortalnim oštećenjima korteksa, uočene su sljedeće patološke promjene: zubni karijes kod dvije osobe (42,9 %), odnosno u 16 % zubi, alveolarna resorpcija kod dvije osobe (28,6 %), odnosno 35,9 % zubi, hipoplazija zubne cakline kod dvije osobe (25 %), odnosno 33,87 % zubi. Od osoba koje su imale sačuvane kralješke, tri osobe (27,3 %) imale su vidljive Schmorlove defekte. Jedanaest osoba imalo je znakove osteoartritisa (50% od svih odraslih osoba) na očuvanim zglobnim ploham. Kod jedne odrasle osobe i jednog djeteta vidljiva je cribra orbitalia u sanaciji. Ujedno su ovo jedine dvije osobe sa sačuvanim orbitama. Znakovi periostitisa vidljivi su kod tri odrasle osobe, odnosno 13,6 % od ukupnog broja odraslih osoba. Kod devetero djece (40,9 % od ukupnog broja djece) vidljivi su znakovi aktivnog generaliziranog periostitisa.

Osim ljudskog osteološkog materijala u 9 grobova pronađene su i životinjske kosti, od kojih je za ukupno 47 kostiju bilo moguće odrediti kojoj vrsti pripadaju i o kojoj se kosti radi. Popis zastupljenih životinja je sljedeći: ovca, koza, svinja, govedo, jelen i mačka. Također su pronađene i puževe kućice i školjke.

Za daljnje rasvjetljavanje demografske strukture stanovništva potrebne su dodatne analize.